

SLOVENE

Štev. 43. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.

(vhod čez dvorišče nad tiskarno).

Z urednikom je mogoče govoriti le od 10.—12. ure dopoldne.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v torek, 23. februarja 1904.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejeman: za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6.50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.

Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.

Vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Inserati se računajo enostopna petitvrsta (dolžina 72 milimetra) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat 9 h, za več kot trikrat 8 h.

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Upraviškega telefona štev. 188.

Bosanska uprava.

III.

Trgovina z lesom.

Dr. Šusteršič je v delegaciji kot poročevalec o bosanski upravi v drugem svojem govoru navajal sledeče:

V prvi vrsti soglašajo z govorniki, ki so izražali željo, naj bi skupni drž. finančni minister delegaciji v informaciji predlagal tudi računsko zaključke. Le na ta način bi mogla javnost prav presojati upravo Bosne in Hercegovine.

Soglasna pa je sodba o trgovini z bosanskim lesom. Drž. fin. minister je sicer odgovarjal na razne pritožbe v tem oziru, toda treba je to vprašanje še pojasniti. Jedro tega vprašanja je, da bosanski trgovci rezan les za 20 do 25% ceneje prodajajo, nego je bila preje cena lesa na dotičnih trgih.

Bosanski trgovci so znižali prejšnje cene lesa za 20 do 25%, to je, vrgli so blago na trg za slepo ceno in tako prisilili naše domače trgovce, da so morali znižati cene za rezani les.

To je jedno vprašanje, tu tiči nevarnost in škoda.

In ravno na Kranjskem najbolj čutimo to škodo, ki izvira iz konkurence bosanskega lesa, ker je Kranjska s svojo lesno trgovino najbližja soseda Italiji.

Trditelj se more, da vse Kranjsko gozdarstvo, v kolikor se tiče mehkega lesa, živi od izvoza v Italijo, kamor se skoraj izključno izvaža. To velja posebno o Notranjski, katere glavni gospodarski dohodek je izvoz v Italijo. Zato pa tudi ravno na Notranjskem najbolj čutijo slabe posledice bosanske trgovine z lesom.

Vsled tega stoji mnoge žage, in cela vrsta kranjskih lesnih trgovcev je moralo zaradi bosanske konkurence ustaviti svojo trgovino.

Tako je velika trgovska tvrdka bratje Feltrinelli v Milanu, ki ima tudi v Bosni pogodbo glede sekane lesa, ustavila parne žage na Rakeku, od koder se izvaža z Notranj-

skega največ lesa v Italijo. Tvrdka je prodala jako po ceni parno žago in skladišča za les. Kolikor mi je znano, kupec še do danes ni prišel žagati. Ta parna žaga je zgubila svojo prejšnjo vrednost ravno vsled bosanske konkurence.

Iz jasnih in odkritih besed g. drž. fin. ministra pa smemo sklepati, da bo vse storil, kar je v njegovi moči, da naša domača trgovina ne bo imela toliko škode.

V 25 letih.

Tudi tovariš Blankini je priznal, da se je v zadnjih 25 letih storilo v Bosni in Hercegovini precej kulturnega dela. — Seveda Bosna ni še Eldorado, ker kultura in omika se razvija po stoletjih. Pred okupacijo je bila v teh deželah anarhija, prebivalstvo brez pravic. Edina Hirscheva železnica je bila razpadla, da so jo morali naši vojaki popraviti. Danes merijo železnice že 1200 km, dežela sama je prispevala 86 milijonov kron. Načrti za nove železnice so že gotovi.

Živnorej je jako napredovala, število raznih vrst živine se je podvojilo in potrojilo.

Pred okupacijo so bili ondi skoraj sami kmetje, to je tlačani. Danes je že toliko samosvojih prostih kmetov, kakor tlačanov. V tem oziru je vedno boljše. Samo od leta 1895. se je odkupilo do 5000 kmetov.

V Sarajevu posluje deželna banka, v Mostaru je lani ustanovljena druga; po deželi pa je še 51 manjših posojilnic, ki imajo do tri milijone kapitala za male posestnike.

Za šole izda dežela na leto že nad poltretji milijon. Ljudskih šol je 310 z 31000 učencev; srednje šole štejejo 3577 učencev.

Zagotovljena je tudi v deželi varnost življenja in imetja, kar preje ni bilo. Torej, zgodilo se je mnogo, dasi so se storile tudi mnoge napake, brez katerih pa ni nobeno človeško delo.

Pravijo, da je ljudstvo v Bosni nezadovoljno. To pa je povsod, ker je boj za življenje po vsi Evropi vedno hujši. Bosna gotovo ne more biti izjema, dasi je doli morda bolje, nego v mnogih naših krajih. Sicer pa

so tudi ljudje, ki nikdar niso in ne bodo zadovoljni. To je povsod. Mnogo se je storilo, istina pa je tudi, da bo treba še mnogo storiti.

Najbolj zbadljivo pa je v Bosni v resnici vprašanje. Vsa tri veroizpovedanja se pritožujejo, zato ima dež. uprava jako težko stališče. Načelo njeno je: Ravnopravnost in svoboda vseh veroizpovedanj. In to stališče je pravo, to načelo naj se izvršuje. Ako pa se kdo oglasi za vsprejem v katoliško cerkev in ga ta vsprejme, to gotovo ni katoliško-klerikalna agitacija, kakor je trdil eden predgovornikov. In ravno tako malo bi birokracija podpirala tako agitacijo. Sicer pa je še vedno škoda trpela katol. cerkev, kedar je bila pod protekcijo birokracije. To je stara stvar. Katol. cerkev potrebuje povsod, in tudi v Bosni, luči in svetlobe, to je, prostosti. Tega pa v Bosni v istini ni, kakor kažejo dogodki od l. 1891. Govornik obširneje govori o znani Saliki Siverci. Pa slučaj je še danes nejasen. Drž. fin. minister naj poskrbi, da se ta dogodek nepristransko pojasni.

Gleda avtonomije je treba pričeti z delom. V prvi vrsti bi se morala razširiti občinska avtonomija, potem bo mogoče nadaljevati v tem oziru.

Sedaj imate zasedeni deželi novega upravitelja, ki ni odgovoren za napake drugih. Zato pa upamo, da bo nadaljeval kulturno delo, katero je naša država prevzela, da si osvoji tudi srca prebivalstva v Bosni in Hercegovini. (Pohvala.)

Srbija.

II.

Belgrad, 16. febr. 1904.

Splošno je prepričanje, da se koncem pomladi utegnejo vršiti resni dogodki na Balkanu. Politične razmere v Evropi dovele so balkanske narode do uverjenja, da se bodo morali boriti na „život in smrt“. Balkanske države, osobito Bolgarija in Srbija, stojijo pred vprašanjem: »Biti ali ne biti«. Zato se zadnji čas grozničavo pripravljajo za vse slučaje, da, če treba, z orožjem branijo svoj dom, svojo neodvisnost.

Bolgarska je že začela brusiti sablje in bajonete. Srbski politiki imajo pogosta posvetovanja in narodna skupščina je imela nedavno dolgo tajno razpravo. Sploh je Srbija pripravljena — brez krika, ker je previdnejše, brez šuma zasledovati dogodke, nego vzdigati prah, ako ni treba, da se tako izogne nevarnim posledicam. Srbija je bila v jako nepovoljnih razmerah, ki so jej delale ovire, a vlada je poskrbela, da zatre v armadi nasprotja in da onemogoči posredovanje vnanjih držav, osobito Turčije. Turška vlada namreč jako pazi na dogodke ob meji, da je nihče ne iznenadi. Nedavno so trdili turški vladni krogi, da v Vranji in drugih srbskih mestih delajo bombe in dinamit za Staro Srbijo in Makedonijo. Srbski vladni krogi so seveda odločno zanikali ta poročila. Iz tega pa sledi, da Turki za vsakim grmom iščejo sovražnika.

Dolžnost Srbije pa je, da je pripravljena, ko bi se začela vojska na Balkanu. To se opaža tudi v notranji politiki. Liberalna in zmerna stranka, ki imate le 16 svojih poslancev v skupščini, so radikalni stranki in vladi prepustili proste roke, da storé, kar je treba, ker se ne vé, kaj prinese dan, kaj prinese neč. Kar napravljajo skrbi vsem pravim, nesebičnim rodoljubom, je samo mogoči razcep močne radikalne stranke. Zmernejši veljaki delajo z vsi silo, da se ta razcep ne izvrši, ker sedaj ni pravi čas za domače boje, ki bi mnogo škodili deželi. Ako se izvrši zopet kaka prememba ali štrajk v kabinetu, pomenil bi le ojačenje vlade.

Kakor čujem iz poučenega vira, bodo vnanje države v kratkem za Srbijo imenovale nove zastopnike, ki bodo takoj prišli na svoja mesta v Belgradu. Italija je že premestila svojega zastopnika iz Zofije v Belgrad. Na mesto ruskega poslanika Čarikova pride Konstantin Arkadijevič Gubastov iz Rima. Avstrijski poslanik dr. Dumba menda še ostane, vsaj mogoči njegov naslednik ni znan.

Belgrajski maturantje delajo velike priprave za sestanek jugoslovanskih maturantov bodoče poletje v Belgradu. Povabila se pripravljajo na Bolgare, Hrvate in Slovence. Sestanek srbske in bolgarske akademske mladine se vrši začetkom sušca v Zofiji.

Belgrajski trgovci si hočejo v Pešti ogledati gospodarske in trgovske razmere.

V spomin 100letnice srbskega vstanka proti Turčiji bodo poleg drugih slavnostij tudi kongres srbskih lekarnarjev in naravoslovcev. Oglasilo se je že več Bolgarov,

kor bi ga odsekal, namesto tega pa sem zagledal gladino jezera Michigan. Od meseca posebnih valov so se zaletavali ob nizko zajeze pod mojimi nogami. V daljavi je hrumele mesto, a tu je bilo mirneje, prostorneje in tiše; čulo se je samo pljuskanje vode ter semtertja žvižganje oddaljenega parnika, ki je pretrgalo to svedano in prekoristno tišino.

Končno sem se vrnil v htel, imenovan »Palmerhouse«. Zgrajen je iz velikih mramornastih plošč s pravo babilonsko potrato. Tu se vse lesketa od zlata, svile in baržuna. Moje oči, navajene še pred kratkim zreti po prazni in mračni vodni planjavi, so se kar zapirale pred to neizmerno svetlobo in tem razkošjem, kipečim kakor pena nad čašo šampanjca. Pa je tudi ta htel največja posebnost mesta Chicago. Tudi tukaj, kakor v nobenem ameriških mest, ni zgodovinskih spomenikov, v kamen ali mramor zakletih ostankov minulosti: cerkv, muzejev. Vse je novo, današnje.

Naslednjega dne sva si s tovarišem

LISTEK.

Pisma s pota.

Poljski napisal H. Sienkiewicz.

Posl. Podraski.

(Dalje.)

Chicago.

Na hodnikih je velikansko gibanje. Mnogi ljudje, belih in raznobarnih, drvi na različne strani z znano ameriško naglico; po sredi ulic pa ropota množica voz, sliši se zvonjenje tramvajev, kriki voznikov i. t. d.: povsod je gneča in hrup, ki priča o bujnem življenju tega mladega mesta. Bilo je že precej pozno v noč, toda bilo je svetlo kakor podnevi od tisočih plinovitih plamenčkov. V izložbah velikanskih prodajalnic so bile luči, kakor prava ognjišča. Izbravši takoj prvo ulico, do katere sem bil prišel, sem šel po njej, kamor so me nesle oči. Ponekje so se vrste hiš naenkrat pretrgale, ter so bili videti prazni prostori pokriti z odlomki opeke in gramoza, to je s sledovi nedavnega po-

žarja. Drugod se ti je zdelo, da snujejo novo velikansko mesto. Kakor daleč je moglo oko dogledati, so bili sami stropi, ne izgotovljene hiše, kažoče na ulice predore namesto oken, povsod zidovje, oprto drugo ob drugo, celi kupi opeke in apna; tam dalje je ulica že pozidana in dovršena, čuje se ropot in hrup ljudi, goré plinove luči: mesto vstaja kakor tenike iz pepela.

Kar najprej vdari v oči obiskovalca v ameriških mestih, je njih živahnost in obnem skoro neverjetna podjetnost prebivalcev. Nastal je požar, nezaslišan v novejših časih, mesto je zgorelo, prebivalci so se razpršili, trgovina je upadla, takisto tudi obrt; premoženje se poizgubilo, ljudje so ostali brez strehe in kruha. Nato je preteklo nekoliko let, in mesto že stoji na svojem prejšnjem prostoru; štiristo tisoč prebivalcev dobi v njem delo in preživljenje: stavijo se hiše, palače, cerkve, tovarne, htel, prodajalnice; premoženje raste, povsod vre gibanje, delo in življenje; še nekoliko let, in o požarju ne bo več sledu; ako pogori mesto

še enkrat, postavijo ga še enkrat, še dvakrat ali desetkrat, kajti enerzija teh ljudi premaga vsakršno nesrečo, vsakršne nezgode.

Da mesto Chicago tako urno raste, se ima zahvaliti poleg enerzije prebivalcev tudi svoji lepi legi, ki podpira bujno trgovino. Ležeče nad Michiganom, nad to kraljico jezer, gospoduje nad vsem sistemom vod, ki družijo Kanado z Zedinjenimi državami. Vsa trgovina teh notranjih morij je neposredno v njenih rokah. Lahko se reče, da je Chicago pristanišče, ležeče sredi celine; zaradi tega spravi skupaj dobiček kakor od morske, tako od kopne strani. Sicer pa družijo to veliko mesto, porinjeno najdalje na zapad, ob železnici med dvema oceanoma, New York s San Franciscom in civilizacijo vzhoda z daljnim zahodom. Vzhod pošilja tjakaj izdelke svoje obrti, zapad svoja naravna bogastva, in Chicago je veliko tržišče, kjer se vrši zamena.

Korakajoč po ulici, kamor so me oči nesle, sem dospel v praznejši in tišji okraj. Potem se je mesto naenkrat pretrgalo, ka-

Hrvatov in Čehov, ki bodo tudi predavali. Srbi pričakujejo tudi slovenskih zastopnikov. Lepo bi bilo, ko bi tudi Slovenci bolje poznali naš narod in deželo.

Položaj na Balkanu.

Vstaja Albancev.

Albanci so se na novo uprli zaradi živalskega davka. Vali jim je sicer dovolil, da prečno pošljejo v Carigrad, ni pa dovolil oboroženim Albancev, da bi prišli v množini v Batuš. Med tem so se Albanci že združili pod Semzi-pašo. Dva bataljona turških vojskov sta šla v Batuš, da razženeta vataše. A ti so vojake odpodili.

Ta zmaga je dala vstašem pogum. Po noči od 12. na 13. t. m. je udarilo okoli sto Albancev o Djakovu. Tu so zažgali hišo finančnih uradnikov in napadli vladno postlojpe. Orožništvo se je postavilo v bran, a je mnogo trpele. Več orožnikov je ubitih in ranjenih. Brzjojavna zveza med Pečem in Prizrenom je pretrgana. Vstaje so se udeležili edino le mohamedanski gorski Albanci. Proti njim je zdaj postavljenih 15 bataljonov pod poveljstvom Said-paše.

Pri seji reformne komisije v poslopi avstrijskega poslanstva v Carigradu, o kateri smo včeraj poročali, je prišlo do prepira. En del zahteva, naj komisija ne zboruje več v Carigradu, kjer se sklepa, pa nič ne naredi, ampak gre v Makedonijo, da se na licu mesta prepriča, kako je.

New York, 22. februarja. Turška vlada je naročila, naj se njena bojna ladja »Medžidije«, katero izdelujejo v Filadelfiji, z največje naglico dovrši, da bo do 1. marca že spodobna za boj.

Solun, 22. februarja. Pri Jenidže Vardarju se je pokazala močna vstaška četa.

Avstrijska delegacija

je v soboto svoje delo zvršila in dovolila v večerni seji izredne vojne stroške. Pri glasu so bili Italijani in Mladočehi zoper 15 milijonsko postavko, a za nove topove. Zoper ustanovitev novih madžarskih vojaških vzgojevalnih zavodov sta glasovali nemška ljudska in napredna stranka, Italijani in krščanski socialisti. Čehi se niso udeležili glasu. — Proračunski osek avstrijske delegacije se je v ponedeljek bavil z nekaterimi resolucijami in izrazil željo, da se kmečki sinovi ob času žetve, t. j. od 15. julija do konca avgusta, ne kličejo med rezerviste. Popoldne so bili delegatje drugič povabljeni h cesarju na obed, ki je zopet na govoril več poslancev. Cesar je bil videti prav zdrav, bil je živahen in se veselil dobrega izida delegacijskega zasedanja.

Ogrska delegacija

je v včerajšnji plenarni seji vzprejela v tretjem branju proračun zunanega ministertva in proračun skupnega finančnega ministertva. Prešli so v razpravo vojnega proračuna. Del. Pap je odgovarjal na nekatere izjave avstrijskih delegatov in pripomnil, da ne more uvideti, zakaj bi preosnova v armadi bila povod razdelitvi vojske. Rekel je, da so take trditve brez podlage. Del. Willezek smatra za opravilne vojaške reforme, ker Ogrska ne misli oslabiliti podlage, na kateri stoji nagodba, temveč hoče le popolno ravnopravnost, kakor ji je zagotovljena v nagodbi. Ugovarja vedno naraščajočim vojaškim bremenom in zato ne more vzprejeti proračuna. Grof Szechenyi meni, da je novi vladni vojaški program le priznanje sramotnega dejstva, da Ogrska doslej svojih pravic ni branila. Ogrska armada ne more biti popolnoma sama zase, ker je enotnost armade in skupna branba prvo na

ogledala mesto. Ker zadošča par ur, da se spozna večina ameriških mest, zato nista videla mnogo novega. Toda dan je preminil vnovič: drugo jutro ob svitu sva se podala na daljšo pot.

Illinois, čez katere severni rob smo se vozili ves dan, je dobro obdelana in gosto obljudena dežela, ki pa se od poprej opisanih razlikuje v tem, da ima dokaj manj gozdov in sploh drevja, kar daje pokrajini nekako otožno lice. Na obeh straneh železnice so »farme«, stoječe druga pri drugi, in obdelano polje.

V Illinoisu, kakor tudi na severu ležečem Wisconsinu se nahajajo precej značne poljeke naselbine, kjer stanujejo večinoma kmetje, pod načelništvom župnikov. Te naselbine so več ali manj revne, navzlic temu, da so gosto obljudene. Prebivalci trpe pomanjkanje in koprne po domovini. Vzrok temu je pomanjkljivo znanje jezika, običajev in sploh pokrajinskih pogojev, kajti zemlja je tukaj rodovitna, in občenje s svetom zagotavlja naselbinam poročstvo blagostanja in

delo ogrskih zakonov. Razpad velike armade na dva dela bi pomenjal za Ogrsko in Avstrijo veliko zmanjšanje njene veljave. Vse kakor pa je treba delati, da se uveljavijo v armadi vse madžarske, po zakonu utemeljene narodne zahteve. Del. Okolisany je zatrjeval, da Madžari nič drugega ne zahtevajo kakor ono, kar jim je bilo že l. 1867. v zakonu obljubljeno. Vojni upravi ne zaupa in bo glasoval zoper proračun.

Danes je bila zopet seja.

Hrvatski velikaš prijatelj kmeta.

Iz Zagreba, 21. febr.

V Velikem Bukovcu na Hrvatskem je kmečka posojilnica že tri leta; lani pa je bila zasnovana tudi zadruga. Obema društvi na čelu je tamošnji velikaš grof Dionizij Drašković. Za ves ta napredek tamošnjega naroda ima največji zaslug ravno grof Drašković, ki se s tamošnjim duhovništvom žrtvuje za zboljšanje gmočnega stanja vsega prebivalstva. Na skupščini obeh društev te dni v Velikem Bukovcu pod predsedstvom grofa Draškovića se je pokazalo, koliko koristi ima narod od obeh društev. Posojilnica je imela prometa v pretečenem letu 116 288 kron in čistega dobička 745 kron, konsumna zadruga pa 93 345 kron in čistega dobička 1665 kron. Konsumna zadruga je tako izvrstno urejena, da dohajajo iz bližnjih in daljnih krajev Hrvatske zastopniki občin, da se natančno poduče o uredbi te zadruge, pa da potem tudi v svojem kraju osnujejo slične zavode. Na tej skupščini je predlagal grof Drašković, da naj zasnuje zadruga tudi svoj milin, kar so člani zadruge enoglasno potrdili.

Pa še nekaj nam je omeniti. Na skupščini je spregovoril grof Drašković tudi o lanskim nemirih na Hrvatskem. Povedal je, da so prišli vojaki tudi v njegovo občino, da si brez vsakega povoda, ker je bil narod miren v vsakem pogledu. Grof Drašković je obsodil vladno Khuenovo najostrejšo, o kateri bode seveda tudi zgodovina govorila svojo besedo. Za zdaj pa svetuje plemeniti velikaš svojim občanarjem zvesto vršenje državljanjskih dolžnosti, posebno pri volitvah, kjer naj ne da nobeden svojega glasu mažaronu, ker ga po volitvi postavi v to ne sme in ne more nobeden prisiliti. Volitve morajo biti slobodne, ker tako velewa tudi postava. Grof Dionizij Drašković je s to izjavo odločno obsodil prejšnjo vladno. Naj bi tako storili tudi drugi velikaši! Pa še nekaj je povedal grof Drašković zbranim možem. Omenil je namreč v svojem govoru, koliko so storili in koliko delajo duhovniki za narod. Tudi pri osnovanju in upravljanju obeh omenjenih društev imajo največjo zaslug. Vsi prisotni občanarji so te besede grofove odobrili ter obljubili, da se jih bodo tudi držali. To je zares lep vzgled, kako more odličen občanar delovati med svojim narodom in koliko dobrega in plemenitega more proizvesti v svojem kraju.

Poljsko gibanje.

V Varšavi so zaprli obe slugi avstrijskega generalnega konzulata; ta aretacija je menda v zvezi z veliko-poljskim gibanjem, ki je v zvezi s poljsko narodno ligo. Po uradnih poročilih so zasledili izredno pomnoženo veliko-poljsko agitacijo, pri kateri, kakor se zdi, sodelujejo tudi drugi revolucionarni življi, da izrabljajo zase to priliko. Agitacija se zlasti pojavlja v krogih poljske mladine, ne samo akademične, ali sploh omikane, temveč vse mlade Poljske trgovske, rokodelske in drugih stanov. Varšavska policija še ni mogla zaslediti, kdo vodi vse gibanje.

Italijansko vseučilišče.

Rimska »Tribuna« objavila pogovor svojega dunajskega dopisnika z avstrijskim naučnim ministrom dr. Hartlom o italijanski univerzi. Minister je dejal, da je ta zadeva od njegove strani rešena in da pride tozadevna predloga še letos pred državni zbor. Kar se pa tiče politične strani tega vprašanja, je to stvar notranjega ministertva, ki ima določiti sedež bodočega univerze. Sedaj še ni glade tega nič sklenjenega, in je še negotovo, ali bodo paralelni kurzi v Gorici, Trstu, Tridentu ali kje drugod. Ustanovitev juridične in trgovske akademije v Trstu ne more priti v poštev, ker je v nasprotstvu z učenim redom avstrijskega šolstva.

Balkan — nevarnost za evropski mir.

Italijanski diplomatični krogi so mnenja, da se le z največjo težavo vzdržuje skupno nastopanje v evropskem koncertu in da tudi navidez najmanjši vzrok more razdružiti evropske velesile. Ako ne bo rusko-japonska vojska motila harmonije, bodo to storili gotovo preteži dogodki na Balkanu. Le nekaj bi moglo po mnenju italijanskih diplomatov preprečiti resne spletke v Evropi, in to bi bilo sporazumljenje Avstro-Ogrske z Italijo glede balkanskega vprašanja. A takega sporazumjenja na Dunaju ne marajo, in v Petrogradu tudi nočejo čuti o njem. Ker bosta pa na Balkanu obe državi, Avstro-Ogrska in Italija, vsaka zase zastopali, ni izključeno nasprotje. Na Dunaju morda ne verjeto, da

je Italija zmožna s silo nastopiti na Balkanu a bo najbrže k temu celo prihijena. Garibal dijeva ekspedicija na Balkana je sklenjena stvar. General na čelu 5000—10.000 prostovoljcev pojde na jug in prav mogoče je, da bo uradna Italija podpirala Garibaldijeve načrte v Albaniji ali Makedoniji. Italija je sklenila posredovati na Balkanu in je ustanovila v ta namen nalašč za »vzhod« določeno eskadro in jo že popolnoma oborožila. Zadnji teden so se vršile seje, katerih so se udeleževali: ministri predsednik, zunanji, vojni in mornarični minister; posvetovali so se o balkanskem vprašanju. Oba vojaška ministra sta ministrskemu predsedniku natančno pojasnila stanje italijanske armade in ladjeva. — Od druge strani zopet se sliši, da leži Garibaldi bolan in da ne misli na ekspedicijo v Albanijo. »Tribuna« javlja celo, da Italija ne misli na posredovanje na Balkanu, ker zaupa Avstro-Ogrski in Rusiji, da izpeljeta reforme.

Iz brzojavk.

Rim, 22. febr. Vled vznemirajočih časniških poročil o bodoči italijanski vojski v Albaniji je italijanska vlada zagrozila, da bo razširjevalce takih poročil ostro kaznovala.

Belgrad. Pod vodstvom bivšega ministra Nikolajevića se ustanovi nova stranka s konservativnim programom pod imenom »Narodna stranka«. — »Beogradske novine« poročajo, da se srbsko časniško vprašanje v kratkem reši v smislu evropskih zahtev. Baj je odpotoval pred kratkim v Petrograd srbski poslanik Novaković, da obvesti o tem rusko vladno.

Berolin. Drž. zbor je po kratki razpravi odklonil povečano svoto, ki je bila vstavljena v proračun za protipoljsko politiko v vzhodnih deželah.

Budimpešta. Ogrski državni zbor bo v ponedeljek zopet začel zborovati. — Ministrski svet je v ponedeljek rešil vse one predloge, ki imajo biti vlozene v prvi seji držav. zbora. Med njimi se nahaja tudi predloga za preosnovo vojaškega kazenskega zakonika.

Bukarest. Bolgarski knez Ferdinand je pisal rumunskemu kralju lastnoročno pismo. Govori se, da mora biti pismo velike važnosti.

Brescia. Orožniki so aretirali na Tremosinski cesti blizu avstrijske meje dva častnika tirolskih cesarskih lovcev, ki sta fotografirala malcezinško okolico in cesto med Limone in Rivo. Častnika so prepeljali v Salo.

Rusko-japonska vojska.

Bitka pri Čemulpu.

Odividec poroča sledeče zanimivosti o bitki pri Čemulpu:

Se preden je bila vojska napovedana, je prišel oddelek japonskega ladjeva, in sicer šest oklopnih križaric in osem manjših ladij pod poveljstvom admirala Uriu pred Čemulpo. Admiral Uriu je pozval ruski ladji »Varjag« in »Korejec«, da naj zapustita pristanišče. V pristanišču so bile tudi druge ladje, francoski »Pascal«, angleški »Talbot«, italijanski »Elba«, ameriški »Vicksburg«, in njih poveljniki so protestirali proti takemu početju. Po posvetu je vendar sklenil ruski poveljnik, da zapusti pristanišče. Dne 9. februarja ob 11. uri dopoldne so šle ruske ladje vun. Zunaj pa so jih čakale japonske križarice, ki so začele takoj streljati s topovi. Ruski mornarji so se junaško bili, a ob 1. uri popoldne sta bili obe ruski ladji zbiti od sovražnih krogelj, da sta še komaj privlekli nazaj v pristanišče. Na »Varjagu« so med streljanjem topov pogasili tri požare. Umorjeni so: grof Nirod in 34 mornarjev, ranjeni 3 častniki, 70 vojakov. Poveljnik »Varjaga« je lahko ranjen. Tudi japonske ladjeve je zelo trpelo. Mnogo Japoncev je padlo, dve križarici sta hudo poškodovani, en contratorpilleur se je potopil.

V pristanišču so pričakovali novega napada Japoncev. Ker sta bili obe ruski ladji nezmožni za boj, so jih potopili, da ne prideta v sovražne roke.

Japonski admiral je bil toliko predrzen, da je zahteval od francoskega, angleškega in italijanskega poveljnika, da mu naj izroče Ruse. Ti so pa odklonili.

Is Petrograda se k temu poroča: Gotovo je, da se je ena torpedovka japonska takoj potopila vled ruskih strelcev. Križarica »Azama« je morala utihniti, ko jej je ruski napad strel poveljniki most. Proti večeru se je Japoncem potopila še križarica »Takochino«. Prihodnji dan je oddala križarica »Azama« osemdeset ranjenih na neko transportno ladjo.

Boji pri reki Jalu.

Pariz, 22. febr. »New York Herald« poroča iz Petrograda: Oficijelne brzjojavke o boju pri reki Jalu niso istinite. Bilo je več prask med stražami. Rusi so se morali umakniti. Govori se o velikih izgubah — morda 2500 mož.

London, 22. febr. »Morningpost« poroča iz Cifu, da se pomika več ruskih divizij proti reki Jalu. Tudi 10.000 Japoncev maršira iz raznih korejskih krajev v vsej naglici proti reki Jalu.

London, 22. februarja. Korejska vlada je proglasila Jonamio, južno od izliva reke Jalu, za svobodno luko.

Posamezni boji.

Pariz, 22. febr. Okolu Port Arturja je mir. Pri bombardiranju so bile poškodovane le štiri hiše.

Petrograd, 22. febr. V noči po 21. febr. se je slišalo streljanje topov na morju pred Port Arturjem, ki je prihajalo najbrže od kake japonske torpedovke. Posamezni strelji so se slišali tudi prejšnje noči.

London, 22. febr. Tolpa 500 roparjev je napadla rusko stražo pri Fušanu. Najbrž je hotela razdruti železniški tir. — Ruska mornarica je šla iz Vladivostoka. Najbrže išče japonski kabelj, da ga prereže. Zadnjič so jo videli 300 morskih milj južno od Hakodate.

Berolin, 22. febr. Mornarji in potniki japonskega parnika »Nakan Uramaru«, katerega so Rusi potopili v Cugaruski ožini in ki jih je ruska ladja potem rešila vse razen dveh, so došli v Nagasaki.

Sanghaj, 22. febr. Kitajski Taotaj je ukazal ruski ladji »Mandžur«, da mora do 5 ure popoldne zapustiti luko. »Mandžur« pa ni hotel odpluti.

Tokio, 22. febr. Japonski torpedi so hudo poškodovali vojni ladji »Sebastopol« in »Petrovavlovsk«.

Port Artur, 21. febr. (Poročilo ruske brzjojavne agenture.) Poročilo Reuterjevega urada o napadu japonskih torpedovk na Port Artur je popolnoma neresnično. Hudi sneženi zameti so preprečili vsak japonski poizkus. Japonci so imeli pri tem več izgub. — Križarica »Novik« je že popravljena.

London, 22. februarja. Poroča se iz Šanghaja: Japonski beguni, ki so bili v Port Arturu natepeni, so prišli v Čemulpo, kjer s svojim pripovedovanjem jako razburjajo prebivalstvo.

London. Ruska topničarica »Mandžur« v šanghajskem pristanišču je v nevarnosti. Japonska vlada je v imenu kitajske nevtiralnosti zahtevala od kitajske vlade, naj takoj ukaže »Mandžurju«, da zapusti pristanišče. Kitajska vlada se je udala v kljub temu, da je ruski poveljnik ugovarjal. Tudi francoski konzul je podpiral ruskega. Japonska križarica pa čaka pred vhomom v pristanišče, da takoj napade »Mandžurja«, ko se prikaže.

Korejski cesar.

Petrograd, 21. febr. Isti dan, ko je bil boj pri Čemulpu, se je oglasil japonski poslanik pri korejskem cesarju Yi-Höngu k avdienci ter mu je kratko naznanil, da je odslel Korejo pod japonsko upravo. Ako se cesar takoj ne uda, bodo japonske čete zasedle njegovo palačo. Japonska vlada ni o tem obvestila nobenega diplomatskega zastopnika, kakor tudi začetka vojske ni naznanila.

Srbija za Rusijo.

Iz Belgrada se nam poroča: Dne 20. t. m. so belgrajski dijaki priredili velike in navdušene manifestacije za Rusijo. Dijaki so v velikem številu korakali po vseh glavnih ulicah ter klicali: »Živela Rusija! Živel car Nikola! Živelo Slovanstvo! Živel kralj Peter!«, pevajoč razne srbske in druge slovanske pesmi. Pred ruskim poslaništvom so so ustavili nekaj minut, potem pa šli proti domu ruskega zastopnika, Muravjeva, ki so ga priklicali na balkon. Gojko Djaja, sin bivšega ministra, je pozdravil Muravjeva, proseč ga, da izjavi simpatije srbske mladine za Rusijo in željo, da ruska armada premaga Japonce ter odvrne rumeno nevarnost. Muravjev se je toplo zahvalil, rekoč: »Da živje Srbija, da živje kralj Peter prvi!« Iz mnogih grl zori: »Živeli!« Nato so se dijaki mirno razšli. Dijške manifestacije se je udeležilo mnogo meščanstva in častnikov.

Zakaj so ostale japonske vojne priprave tajne?

»Daily Telegraph« poroča, da se je zaradi poročil o japonskih zmagah v mestu Tokio vse izpremenilo. Kolikor časa so se delale priprave za vojsko, je bilo v mestu popolnoma mirno in nikjer ni bilo zapaziti razburjenja ali navdušenja. Še celo tedaj, ko se je vojska že pridela, je bilo v glavnem mestu popolnoma mirno. Tudi časopisi niso pisali nišesar o mobilizaciji. Šele 10. febr. je bila v časopisih prvičrat natisnjena beseda »vojska«.

V ardu 10. t. mes. pa se je vse izpremenilo. Ko je došlo poročilo o »zmagi« pri Port Arturju, zavihrale so po vsem mestu naenkrat zastave in ljudje so kar drli po ulicah proti tiskarnam, da si kupijo posebne izdaje listov. le vladno poslopje je ostalo neokraшено. V sredo zvečer je bila bakljada pred cesarjevo palačo in mornariškim poslopjem. Vendar pa je v Tokiu izvanredno mirno.

Angeljnovo milo Marzeljsko (belo) milo

z znamko

449 104-97

sta najbolj koristni
štedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po specerijskih štacunah!

Pavel Seemann
izdelovatelj mila
in čebelno-voščenih sveč
v Ljubljani.

Poskusite
pristni
rastlinski
likér
'Florian'

Varstvena znamka.

Po okusu in zdravem
učinku prvak likérjev.

Ogreva in oživilja teló,
Budí tek in prebavo,
Daje dobro spanje.

Lastnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Vzorci se radovoljno dajejo
brezplačno. 1741 34

Trgovci, obrtniki in za
sebniki, kateri hočejo imeti

= prahu proste =

prodajalnične prostore, pi-
sarne, skladišča in druge
prostore, ne uprabljajo moje po
dolgotrajnih preizkušnjah prave in
kot najtolsše sredstvo za prepreče-
nje nadležnega prahu priznajo

olje proti prahu.

Cena kilogramu 80 vinarjev.

Adolf Hauptmann

189 25-1 v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firneža, laka in steklarskega kleja.

Naprodaj je iz proste roke

hiša,

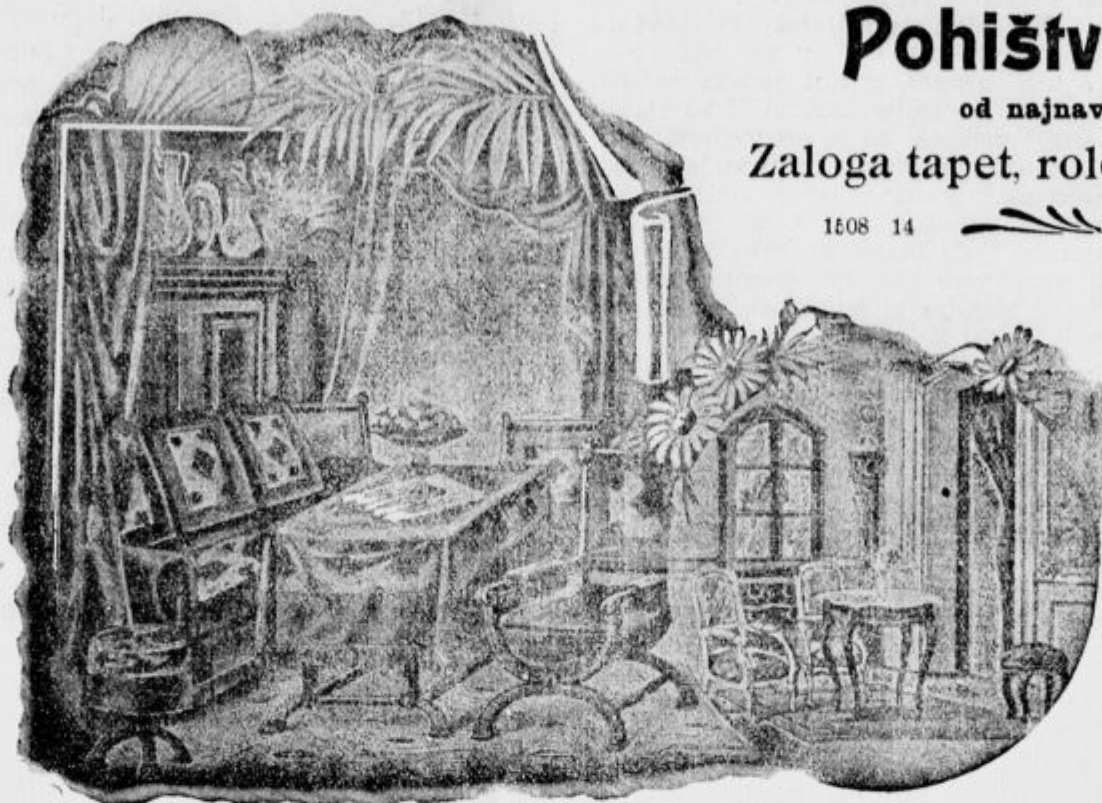
obstoječa s petimi sobami, hlevom in
vrtom, ter vse prav v dobrem stanju.
Več se peizve pri

I. Mravljaja,

290 5-2 v Škofji Loki št. 95.

Zavod za mebliranje in dekoracije

FRANC DOBERLET, Ljubljana, Frančiškanske
ulice št. 10. ☼ Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste

od najnavadnejšega do najfinejšega.

Zaloga tapet, rolet, karnis za okna, zagrinjal,
preprog.

1508 14

Največja izbira

blaga za pohištvo

Enostavne in luksuriozne

ženitbene oprave,
solidno in poceni izvršene.

Dekoracije.

Oprava celih stanovanj,
hotelov in kopališč.

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

571 79 **F. HITL,**

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

96 100-73

Zahtevajte

brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 600 podobami

ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
HANNS KONRAD

Nik.-rem. ura gl. 2,50 tovarna za ure in izvozna trgovina
3.-, 3,50 Za vsako Most št. 520, Češko.
uro 3 leta pism. jam.

Krojaški salon za gospode

Ivan Magdić

Ljubljana, Stari trg števil. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po
najnovejših journalih iz najmodernejšega in najbolj-
šega tu- in inozemskega blaga.

292 26-1

Služba

občinskega tajnika in organista

v Selah na Koroškem se odda.

Prosilec mora dokazati, da je slovenskega kakor tudi nemškega uradovanja sam
brez tuje pomoči popolnoma zmožen, ter da je vnet za cerkveno službo in pripravljen
ustanoviti in voditi cerkveni pevski zbor.

Kot tajnik dobi od občine 492 K na leto ter ima prosto stanovanje in drva. Za
pisarje pri občinski požarni zavarovalnici dobi posebno nagrado. Kot organist zasluži
okoli 250 kron.

Prošnje se naj pošljejo do 5. sušca t. l. na občinsko predstojništvo v Selah,
pošta Borovlje na Koroškem. 276 3-2

Predavanje

dr. med. Baumgarten
iz Würishofna

v nedeljo, dne 28. februarja popold. ob 5. uri v
dvorani „Mes. doma“ v Ljubljani o moči živcev,
nje obrabi in zopetni pridobitvi.

Vstopnina: Numerirani sedeži 1 krono, nenumirani 60 vinarjev.
Vstopnice se prodajajo v trafiki pri Sežarku. 277 3-2

Najsigurnejša prilika za štedenje

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldan

hranilne vloge

1618 10

ter jih obrestuje po

4 3/4 %

to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vin. na leto.

Druge hranilne knjižice sprejemajo se kot gotovina in se njih obrestovanje ne pretrga.

Rentni davek plača hranilnica sama.

Naročajte izborno ljubljansko delniško pivo

706 104-80

iz pivovarne v Žalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema centralna pisarna v Ljubljani, Sodne ulice 4.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanj-
sega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wellzelle 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 297